

Kriminal-forebyggende foranstaltninger i Norge

Af kriminaloverbetjent FREDE BRIKSBY,
klubleder for Gentofte Ungdomsklub.

I september 1958 foretog jeg en studierejse til Norge for at få et indtryk af, hvilke kriminalforebyggende foranstaltninger der anvendes i det norske politi, særlig som hjælp til de unge af begge køn i alderen 14—21 år.

I november 1950 blev der af „Den kriminelle Klub“ i Oslo nedsat en komité, hvis formål det var at foretage en undersøgelse af „Ungdomskriminaliteten og det forebyggende arbejde“.

Den 3. januar 1951 udsendte kriminalchefen i Oslo en meddelelse til politistyrken om dette emne, og heri blev nævnt, at: „Komitéen er igang med at indsamle materiale og er særdeles interesseret i politiets erfaringer. Alle som har haft sager til efterforskning mod lovovertrædere bedes skrive en rapport til kriminalchefen indeholdende, hvad vedkommende tjenestemand mener kan have interesse i denne forbindelse, herunder særlig: årsagsforholdene, lovovertræderens indstilling til samfundet og politiet, sagsbehandlingen, politiets kontakt med hjem og skole, reaktionen overfor lovovertrædelserne m. v.“

Denne opfordring blev fulgt af en del politifolk i kriminalafdelingen, og der blev fremskaffet et alsidigt materiale bl. a. fra kriminalpolitiets arbejdsfelt. Takket være velvilje hos kriminalchefen fik jeg under studicopholdet tilladelse til at gennemgå noget af dette materiale, hvorfra jeg har plukket følgende enkeltheder.

- I. Arbejdet mod ungdomskriminalitet kan opdeles i:
 - a. de foranstaltninger, som politiet bør deltage i og som finder sted på et tidspunkt før politiet første gang får fat i de unge på grund af en forbrydelse,
 - b. de foranstaltninger, som bør finde sted af *politiet*, når politiet på grund af de unges forbrydelse er kommet ind i billedet og
 - c. de foranstaltninger, som *ipøvrigt* kan iværksættes for at modvirke, at de unge ikke forser sig kriminelt.
- II. Der udtrykkes en beklagelse over, at en så vigtig sag — altså undersøgelse om politiets deltagelse i kriminalforebyggende foranstaltninger — har måttet tages op udefra, idet der næves, at:
 - a. sagens betydning er så klar, at myndighederne og politietaten forlængst selv burde have taget den op, og derfor
 - b. opfordres der til, at de forskellige kræfter — alle som arbejder med de forebyggende foranstaltninger for ungdommen — snarest koordineres, idet

- c. de forskellige organer i større udstrækning, end man synes at ville vedgå, modarbejder hverandre i arbejdet til skade for det egentlige formål: *at forebygge.*

Den nævnte komité kom til at bestå af bl. a. repræsentanter for: Oslo Idrætskreds, Norsk Spejderforbund, Oslo Skolestyre, Oslo kommunale Ungdomsnævn samt Oslo Politi.

Ved komitéens første møde blev politifuldmægtig Gjerdes, nuværende chef for Statens Politiskole, valgt som formand og sekretær Tenmann fra ungdomsnævnet blev komitéens sekretær.

Komitéen skulle som omtalt foretage undersøgelser og fremkomme med positive og praktiske bidrag til forebyggelse af ungdomskriminaliteten, særlig i Oslo.

For fuldstændighedens skyld må nævnes, at Oslo Politi gennem årene efter krigen har lidt og stadig lider af stor personalemangel, og omkring den 1. september 1958 var der ca. 100 ledige stillinger i Oslo, som det tilsyneladende ikke var muligt at finde tilstrækkelig kvalificerede ansøgere til. Her må også oplyses, at myndighederne i Oslo i almindelighed forventer, at ansøgere til de faste stillinger i politiet mindst har realeksamen eller en dermed ligestillet uddannelse, f. eks. gennemgået og bestået forsvarrets sergentskole. Disse forhold må derfor tages i betragtning, når Oslo Politi erkender, at de opgaver, som ligger i det forebyggende arbejde, hidtil har været skudt til side til fordel for det daglige og presserende normale politiarbejde. Men det erkendes tillige, at det forebyggende arbejde burde organiseres som et naturligt arbejdsfelt for enhver politimand.

Komitéen gik ret grundigt til værks og fremskaffede meget studiemateriale, såvel lokalt som fra andre lande, til belysning af årsagerne til ungdomsforbrydelser samt mulighederne for at begrænse forbrydelserne. Fra dette studiemateriale kan nævnes:

III. Faktorerne bag ungdomskriminalitet synes at kunne summeres op i 5 hoverpunkter, idet lovovertræderne som regel på disse felter skiller sig ud fra ikke-lovovertrædere:

- a. lovovertræderne er gennemgående bedre fysisk udstyret. Der er ingen egentlig helbredsmæssig forskel mellem de to grupper,
- b. de er gennemgående mere energiske, mere impulsive, udadvendte og aggressive. De giver i højere grad frit løb for de indfald, som melder sig,
- c. deres indstilling overfor samfundet er negativ. De vil ikke indordne sig under autoritet og de love og regler, som gælder. De er mistænksomme, trodsige, men flinke til at hævde deres meninger og gennemføre deres planer, idet de ikke plages af mindreværdsfølelser,
- d. de har særlig behov for at leve farligt, og de søger eventyr og spænding,

e. hjemmene er i almindelighed mere overbefolkede og mere uordentlige, sammenholdet i familien er dårligt og selvrespekten også dårlig. De økonomiske forhold er præget af uansvarlighed og liden planlægning. Børnene bliver mere overladt til sig selv, fysisk straf forekommer oftere, og forældrene er ikke konsekvente i deres krav til børnene. Fædrene er mere ligegyldige, ja, fjendtligt indstillet overfor unge. Drukkenskab og umoral hersker i langt højere grad. Ofte er det blot den ene af forældrene, som opretholder hjemmet, enten på grund af skilsmisse, dødsfald eller fordi en af dem har forladt hjemmet. Atmosfæren i hjemmene er i det hele taget sådan, at der ikke kan udvikles en følelse hos børnene af, at de er ønsket, og at de kan finde tryghed og kærlighed der. Børnene føler sig i stærkere grad i opposition til forældrene. De har derfor i mindre grad lært at indordne sig under visse regler og forskrifter, idet forældrene har været uskikket til at lede dem. I sådanne ustabile omgivelser med lidt kontrol og varme, vil de unge let give udløb for deres utæmmede impulser og søge tilfredsstillelse for deres behov ved hjælp af forskellige former for forbrydelser.

De unges trang til uhæmmet energiudfoldelse, er dybt forankret i deres sjælelige og legemlige konstitution og i en skæv udvikling af karakteren i løbet af de første leveår.

Et sammenspil af kræfter og erfaringer virker til at lede udviklingen i en uheldig retning, forskellig for de enkelte unge, men dog sådan, at visse uheldige fællestræk går igen.

Komitéen har søgt at fremskaffe noget statistisk materiale, men der nævnes, at dette materiale skønnes at være mangelfuldt med hensyn til en sammenligning mellem de anmeldte og de opklarede forbrydelser særlig for ungdomsforbrydernes vedkommende.

Det skal dog nævnes, at en anden komité i Norge, nemlig „Komitéen om reformer i fængselsvesenet“ i en indstilling af 25. juni 1956 giver en vis oversigt over udviklingen af kriminalitet blandt de unge. Der udtales således, at de seneste tal viser, at der i de senere år har fundet en stigning sted af unge kriminelle. Komitéen understreger endvidere, at der i de kommende år vil finde en forskydning sted i befolkningens alderssammensætning, der giver grund til at tro, at ungdomskriminaliteten vil stige mærkbart i årene 1960—65. Fængselsvæsenets komité regner således med, at antallet af unge forbrydere under 21 år i 1965 vil ligge ca. 50 % højere end i 1951—52.

Imidlertid står det klart, at uanset hvor omfattende man ville lave en kriminalstatistik, så vil denne aldrig kunne give et fuldstændigt billede af den virkelige kriminalitets størrelse og svingninger. Der vil jo altid foregå strafbare handlinger, som aldrig kommer til politiets kundskab.

Den efter krigen og indtil omkring 1950 faldende kurve over domfældte unge, kunne muligt nok friste nogen til at tro, at der i Norge ikke findes nogen særlig ungdomskriminalitet. Derfor er der særlig grund til at pege på, at det er de unge, som er stærkest repræsenteret i den gruppe forbrydelse, som udviklingen efter krigen har givet større muligheder for at udøve, nemlig: automobiltyverierne. De unge mænd under 21 år, havde således i 1948—49 forøvet de 43 % af automobiltyverierne, medens tyveri i almindelighed for samme periode var blevet forøvet af 23 % af de unge mænd i tilsvarende alder.

Den norske komité i „Den kriminelle Klub“ i Oslo fremskaffede fra England en del materiale fra en undersøgelse foretaget før og op til anden verdenskrig. Det var da bemærkelsesværdigt, at kriminaliteten var højst blandt drenge i alderen 12—13 år. I 1947 var ungdomsforbrydelserne i England steget med ca. 37 % i forhold til 1938 og omtrent halvdelen af samtlige ejendoms- og vindingsforbrydelse var forøvet af unge under 21 år.

Ved den engelske undersøgelse var der blevet lagt vægt på at finde frem til årsagerne, der forøgede ungdomskriminaliteten, og man kom da til det resultat, at stigningen ikke alene skyldtes de tidligere i artiklen nævnte og delvis kendte årsager, men at stigningen også var resultat af forandringer i den almindelige atmosfære omkring de unge og af brede sociologiske forandringer, der ikke kan studeres alene ved statistiske metoder, men som må vurderes ud fra en psykologisk og sociologisk synsvinkel.

Dette vil f. eks. sige, at kriminaliteten også kan være et udtryk for en særlig form for svigtende livsmod. Det synspunkt, at forbryderen kan være et neurotisk medmenneske, vinder i vore dage stadig tilhængere. Kriminaliteten kan også skyldes en krise, fattigdom eller nød, men da der også eksisterer lettere og alvorligere forbrydelse i de økonomisk sikrede, velstående samfundslag, røber dette tilstedeværelsen af andre årsager.

Der er fra flere sider i komitéen rejst det spørgsmål, om der ikke i de senere år er lagt en for ensidig vægt på at komme den idrætsinteresserede ungdom i møde ved ret store bevillinger og gode økonomiske muligheder for at fremme sporten, og der peges på, at den gruppe unge, som har mere anlæg for manuelt eller intellektuelt præget fritidsarbejde eller måske slet ingen interesse har, er ladt i stikken.

Der drives allerede i Oslo fra skolernes side forebyggende foranstaltninger bl. a. i form af fritidsbeskæftigelse, men fra flere sider nævnes, at det trods alt er tiden efter den pligtige skolealder og frem til tiden før de unge finder sig til rette i beskæftigelse i de voksnes rækker, som giver de fleste vanskeligheder, og derfor må det være samfundets største problem at træde

forebyggende til i denne for en del af den opvoksende ungdom sværeste tid.

Hvad kan der så gøres, og på hvilken måde bør en eventuel organisering af det fremtidige forebyggende ungdomsarbejde bringes til at virke?

I flere år arbejdede komitéen ihærdigt for at løse spørgsmålene, men man erkender åbent, at det faktisk ikke er muligt at trænge til bunds i ungdomskriminalitetens mange problemer, ligesom det heller ikke har været muligt at fremkomme med egentlige konkrete og generelle forslag til at hindre ungdomskriminalitetens stigning. Derimod fremsættes visse udtalelser, der er en alvorlig appel til vide kredse i samfundet om at slutte op og samarbejde videre med de forebyggende foranstaltninger. Visse udtalelser er således fremsat af kriminalpoliti-tjenestemænd, der har erfaring indenfor ungdomskriminalitetens områder og derfor ved, hvor skoen netop trykker.

Udtalelserne er bygget op om de punkter, der i begyndelsen af artiklen er omtalt, således:

- A. Før politiet får fat i unge på grund af forbrydelser, må samfundet nødvendigvis interessere sig for og virke i det forebyggende arbejde f. eks.:
 - a. i skolerne og i det frivillige folkeoplysningsarbejde bør undervisningen i familiekundskab have en bredere plads end hidtil,
 - b. familierådgivningskontorer med såvel læge, psykolog, psykiater samt socialkonsulent bør etableres, således at også forældrene kan søge råd og vejledning,
 - c. kontakten mellem hjem og skole bør udbygges ved f. eks. klasseforældremøde og konferencetimer, hvor forældre og lærere kan drøfte fælles problemer,
 - d. børn og unge bør gives en bedre forståelse af love, vedtægter og af politiets arbejde; dette kan ske gennem oplysningsarbejde i skole, presse, radio og fjernsyn og ikke mindst ved politiets egen foranstaltning under henvisning til, at politiet jo ikke bare skal pågribe lovovertrædere, men også forebygge at lovovertrædelser overhovedet finder sted eller gentager sig,
 - e. fritids- og ungdomsklubber bør oprettes, så den foreningsløse ungdom kan få anledning til at komme sammen med jævnaldrende og få udløsning for sine interesser uden at overtræde lovene,
 - f. ungdomsorganisationernes arbejde må støttes ud fra den betragtning og erfaring, at foreningerne gør et værdifuldt arbejde for at hindre, at de unge skejer ud, bl. a. fordi disse foreninger bygger på ungdommens egen aktivitet under kontrollerede og lovlige former,

- g. komitéen forslår, at der snarest bør skabes et *samarbejdsudvalg* med opgave at koordinere de mange forskellige institutioner, foreninger m. v. der er medarbejdere i samfundets forebyggende arbejde.
- B. Når *politiet* har fået fat i unge, som ved forseelser eller forbrydelser er kommet i konflikt med loven, synes man måske umiddelbart, at det kan være ganske spildt at beskæftige sig med eller blot tale om at forebygge, men dette er en fejlurdering, der kan begrundes med:
- a. kriminalpolitimanden er oftest den første, som får personlig kontakt med den unge på et psykologisk vigtigt tidspunkt, især når det gælder førstegangsforbryderen, og behandlingen af den unge er her af overmåde stor betydning,
 - b. således bør nævnes, at den unge, der første gang er kommet i konflikt med loven og dens håndhævere — politiet — oftest står overfor et vendepunkt i sin tilværelse,
 - c. kriminalpolitimandens optræden, påvirkning, holdning og moralske habitus kan være af måske afgørende betydning for vedkommende unge og hans videre skæbne,
 - d. man får ofte det indtryk, at den unge finder et holdepunkt i kriminalpolitimandens indstilling til ham, bygget på fortrolighed og en tillid, som han måske altid har savnet i sin tilværelse,
 - e. derfor er det da også nødvendigt at holde sig for øje, at den enkelte politimand kan gøre meget for at hjælpe de unge lovovertrædere til at ophøre med de strafbare handlinger ved f. eks. at vise den unge forståelse, men bestemthed, søge at vinde den unges fortrolighed og ved behandling af sagen på efterforskningsstadiet vise, at man stoler på ham, og dermed hjælpe til, at den unge tror på sig selv og på muligheden for en sund fremtid,
 - f. kriminalpolitimandens som regel mangeårige sociale og pædagogiske erfaring på det praktiske plan har stor betydning for det unge klientel, og utallige eksempler kan fremføres på, at den unge forbryder efter sagsafgørelsen søger kriminalpolitimanden for praktisk vejledning. Man bør imidlertid være opmærksom på, at vort retssystem også har sider, hvor det menneskelige efter den unge forbryders mening synes at være ladt ude af betragtning, og som kan virke nedbrydende, således nævnes, at:
 - g. den unge forbryder ofte kan få det indtryk, at han efterhånden blot bliver et nummer i retsmaskineriets bunker af papir, som fyldes med punkter og paragraffer, juridiske spidsfindigheder og finesser, som han ikke forstår en døjt af,
 - h. det kan måske hænde, når førstegangsforbryderen ser alt dette, at han efterhånden og måske med rette synes, at de øvrige instanser ikke arbejder på bølgelængde med kriminalpoliti-

manden, og den tillid, som skulle være ham en hjælp for fremtiden, får sit knæk,

- i. havner førstegangsforbryderen i fængsel, vil han måske hos medfanger mærke en vis skepsis overfor politi og domstole, og nu begynder han at tvivle på samfundet og dets love, måske endda således, at også den grundlæggende tro på selve livet, som den erfarne kriminalpolitimand forsøgte at give ham med på vejen, efterhånden bortkastes.
- C. Hvilke forebyggende foranstaltninger kan der herefter yderligere iværksættes, idet man måske først burde spørge, om der i det hele taget er muligheder for at etablere nogen som helst forebyggelse, når det først er gået galt for den unge? Hertil må svares bekræftende med henvisning til efterfølgende betragtninger og forslag:
- a. Som regel lønner det sig ikke at være forbryder i et velordnet samfund, men alligevel begås forbrydelser. Heri ligger forbryderens problem: Hvorfor bryder jeg lovene?
 - b. ansvaret for et forebyggende arbejde må hvile på alles skuldre, hvorfor der må appelleres til et samarbejde, hvori ungdommen selv er aktiv deltager, thi uden ungdommens egen medvirken vil det forebyggende arbejde let blive et led i den sædvanlige kommunale og offentlige administration,
 - c. kriminalpolitiets rådgivende virksomhed bør udbygges i takt med samfundets tekniske udvikling: Der bør derfor være et samarbejde med andre myndigheder, større firmaer, forsikringssselskaber og skoler med henblik på: Sikring af værdier, såvel for at hindre tyverier som brand samt anden mulighed for ulovligheder. Pædagogisk undervisningsmateriale til kriminalpolitiets oplysende tjeneste må fremstilles og anvendes f. eks. ved foredrag, film, båndoptagelser samt ekstemporalspil m. v.,
 - d. politiets tjenestemænd må gives en bedre forståelse af værdien i det forebyggende arbejde. Således bør der i undervisningsplanen på Statens Politiskole indgå som fag en socialpædagogisk orientering, der skal stræbe mod at give den enkelte en sådan indsigt, at politimanden alt efter evne og interesse får mulighed for at medvirke i det forebyggende arbejde,
 - e. politiets patruljetjeneste, der anses for at være et særdeles vigtigt middel i det aktive forebyggende arbejde, må til enhver tid være den bedst mulige, og personellet må være udrustet med de mest moderne tekniske hjælpemidler, såsom effektiv radio og gode motorkøretøjer, men glemmes må det ikke, at også cykelpatruljering alt efter tiderne, formål og årstid og endda fodpatruljering kan være det rigtige f. eks. når der foretages inspektioner på steder, hvor børn og unge færdes,

- f. politiets forsorgsvirksomhed bør være sådan udbygget, at der i hver politikreds findes een kriminalpolitimand, i større kredse et udvalg på 2—3 medlemmer hvoraf 1 kvinde, med uddannelse, interesse og anlæg for socialt og kriminalitetsforebyggende arbejde. Det må således være naturligt, at enhver, der er sigtet, får mulighed for personlig rådgivning og hjælp, når sådant behov skønnes at være til stede. Ingen skal således have behov for at forøve nye forbrydelser for blot at leve,
- g. efterværnsarbejdet må udbygges således, at den forebyggende opgave, der bl. a. består i at give råd og hjælp, evt. lån, og medvirken til at skaffe arbejde og logi, kan etableres ikke alene for domfældte, der prøveudskrives eller for unge, der hjemgives fra ungdomshjem, men værnearbejdet skal i givet fald allerede kunne træde hjælpende til overfor unge, der lever under sådanne forhold, at det må formodes at de er væsentligt udsat for at ville komme i konflikt med loven.

Hvad har nu alle de omtalte og gode forslag givet til resultat? Er der i det hele taget sket noget, som kunne tyde på, at en udbygning af det forebyggende arbejde finder sted i Norge ved politiet eller andre steder i det hele taget?

Naturligvis er det ikke muligt ved et kortere studieophold at trænge i dybden af problemerne, men det er dog mit indtryk, at netop arbejdet i den komité, der blev nedsat af „Den kriminelle Klub“ i Oslo, har bidraget væsentlig til at skabe en bedre forståelse af de mange pligter og muligheder, som både politiet og det øvrige samfund har som aktiv deltager i de kriminalitetsforebyggende foranstaltninger.

Der er endvidere særlig fra kriminalpolitiet peget på, at der fremtidig bør finde et langt mere effektivt samarbejde sted om de unges problemer mellem politiet og andre værnende myndigheder og institutioner, end man hidtil har været vant til.

Det skal også nævnes, at myndighederne i Norge på anden vis har haft opmærksomheden henvendt på forebyggende muligheder, der særligt er behandlet af et „Udvalg“, som den 31. august 1957 blev nedsat af Justis- og Politidepartementet i Oslo, og som havde til opgave at udarbejde en sagkyndig vurdering af „hvordan et socialt hjælpearbejde eventuelt kunne organiseres ved politikamrene, eventuelt i samarbejde med andre hjælpeorganisationer“.

Dette udvalg har hovedsagelig beskæftiget sig med problemerne om det SOCIALE hjælpearbejde, der meget ligner det arbejdsområde, som i Danmark stort set dækkes af: *Politiets sociale hjælpetjeneste* for det *storkøbenhavn* område. Imidlertid er der en vis naturlig overgribning mellem *kriminalitets*-forebyggende foranstaltninger og *socialt* hjælpearbejde, så et samarbejde bør være en selvfølgelighed.

Alt i alt vil såvel den moderne indstillede og erfarne kriminalpolitimand som også ordenspolitimanden have rige muligheder for både at bekæmpe kriminaliteten og medvirke i politiets *sociale* hjælpeforanstaltninger. Her skal blot nævnes, hvad der under mit studieophold var mulighed for at konstatere som forebyggende arbejdsopgaver og -områder, der var i gang:

1. *Oslo ungdomsnævn* med socialt uddannet personel driver et antal *ungdomsklubber* i Oslo samt en danserrestauration i *centrum* udelukkende for ungdommen, og hvor der ikke serveres spiritus,
2. ca. 20 *ungdomsklubber* i selve *Oslo* og ca. 15 *ungdomsklubber* i omegnen drives på filantropisk basis i tilslutning til Norges kristelige Ungdomsforbund,
3. *Statens politiskole* giver personel fra *Oslo ungdomsnævn* lejlighed til at orientere den enkelte politimand under ophold på skolen, om mulighederne for et virke i klubarbejdet,
4. *Skolernes* afgangsklasser giver de unge lejlighed til at aflægge besøg ved *kriminalpolitiet*, hvor der gives dem praktiske anvisninger og vejledning i retsforhold fra dagliglivet,
5. *Statens filmscentral* har i samarbejde med Oslo politi ladet optage en instruktionsfilm med navnet: „Det er vanskeligt at dømmes“, som handler om biltyverierne samt proceduren under efterforskning og retsbehandling,
6. *Dagspressen* bringer i samråd med politiet anvisninger, råd og vink til publikum for at advare mod f. eks. bade- og automobiltyverier,
7. *Politiets tekniske afdeling* står foran en udvidelse og modernisering for også at kunne deltage i det forebyggende arbejde, bl. a. ved vejledning af publikum for sikring af værdier,
8. *Færdelsesundervisningen i skolerne* udføres dels af politiet, dels af militærpolitiet sammen med skolernes lærere, og det har den betydning, at de unge også vænnes til, at man hos politi og myndighederne kan få hjælp og praktiske råd,
9. *Norsk brandkomité* arbejder nøje sammen med politiet om de forebyggende foranstaltninger, der kan sættes ind for at hindre ildebrande,
10. *Brandefterforsknings-kursus* af 4 ugers varighed afholdes med mellemrum på Statens politiskole for at uddanne særlige efterforskere til brandsager,
11. *Civilpolitiet* i Oslo har siden ca. 1935 drevet socialt arbejde, og dette hjælpearbejde står dels for en udvidelse i Oslo, og dels skal der sættes tilsvarende arbejde igang i de større byer i Norge,
12. *Sagkyndig vurdering*, udarbejdet af det omtalte *udvalg* af 31. august 1957, blev i 1958 udsendt af „Det kgl. Justis- og Politidepartement“, og det blev heri fastslået:
 - a. at der er behov for *socialt* forebyggende arbejde ved samtlige landets politikamre,

- b. at arbejdet bør lægges op efter mønstret fra *socialpolitiet* i Oslo,
- c. at arbejdet bør drives på frivillig basis, idet klienterne selv må ønske at få hjælp og vejledning,
- d. at politiets forebyggende arbejde bør tages med i undervisningen på Statens politiskole,
- e. at der bør oprettes „*problemnævn*“ til iværksættelse af de generelle opgaver,
- f. at arbejdet bør iværksættes uden ekstrabevillinger og uden ansættelse af flere tjenestemænd.

Det fremgår særdeles tydeligt, at forebyggende foranstaltninger favner vidt, og at det er af betydning, at dette arbejde udføres. Derfor vil det være naturligt at spørge, hvorledes det dog skal være muligt yderligere at aktivisere dette allerede igangværende kriminalforebyggende og sociale hjælpearbejde uden ansættelse af flere polititjenestemænd, og samtidig kan det spørgsmål rejses ikke alene af politifolk, men af andre myndigheder, som udelukkende beskæftiger sig med sociale foranstaltninger, om politiet i det hele taget har ret eller pligt til at deltage i dette særlige og forebyggende arbejde.

Hertil kan så henvises til, at den norske *politistruks* i § 2 giver politiet påbud om i sin virksomhed „at søge at forebygge strafbare handlinger“.

Justisdepartementet har nu yderligere i sin indstilling i 1958 henledt opmærksomheden på, at politiet lægger for lidt vægt på de vigtige forebyggende opgaver, og at politiet i større udstrækning end hidtil bør medvirke som *hjælper* og *vejleder* for de medmennesker, som det får kontakt med, i første række *alkoholmisbrugere*, *løs-gængere* og *ungdoms-forbrydere*.

Denne aktivisering anses for at være mulig, dersom polititjenestemændene i større udstrækning, end man hidtil har været vant til, direkte bliver gjort bekendt med mulighederne for at være med i det forebyggende arbejde. Thi jo flere polititjenestemænd, der til fulde forstår betydningen af det forebyggende arbejde, jo større mulighed må der også være for at gøre arbejdet mere effektivt.

Der er ligeledes peget på nødvendigheden af, at undervisningen i forebyggende arbejde bør indtage en større plads end hidtil på Statens politiskole i undervisningen af de unge aspiranter i politiet. Man er nemlig særlig blevet opmærksom på, at politiet meget ofte vil være den allerførste instans, der får kontakt med såvel *ungdoms-forbrydere* og de *socialle* klienter, og det på et tidspunkt længe før børneværn eller værneselskaber, ja, i mange tilfælde vil politiet have mulighed og rig anledning til at gribe ind, før disse andre institutioner har nogen mulighed, nemlig på

det tidspunkt, hvor klientellet endnu ikke har gjort noget forkert eller egentligt lovstridigt.

Det må imidlertid fremdeles anses som absolutte forudsætninger, at såvel *kriminalitets*-forebyggende foranstaltninger som *socialt* hjælpearbejde skal foregå i intimt samarbejde med andre institutioner, og der må under ingen forhold konkurreres med disse eller om klienterne. Særlig vigtigt er det at samarbejde med: Børneværnene, Værneselskaberne, Anonyme alkoholikere, Afholdsorganisationerne, Socialkontorerne, Arbejdsanvisningskontorerne, Arbejdsgiverne, Frelserens Hær, Missionsforeningerne, Ungdomsforeninger, Hobbyklubberne, Menighedsplejen, Præsterne og ikke mindst *Ungdomsklubberne*.

Skal et sådant samarbejde kunne lykkes, må de forskellige institutioner kende hinandens arbejdsformer og muligheder, man må først og fremmest respektere hinanden og i fællesskab tage problemerne op. Sker der ændringer f. eks. indenfor et forebyggende arbejde, eller ændrer man synspunkter med hensyn til behandlingsformer, er det rimeligt, at først og fremmest de institutioner, som foretager ændringerne fra det hidtil kendte, også ulejliger sig med at orientere andre, der er med i dette fællesarbejde.

Som eksempel på samarbejde kan nævnes, at der i byen *Sarpsborg* er dannet en lille uformel sammenslutning, der kalder sig *problemnævnet*, og som består af den stedlige politimester, 1ste betjenten ved kriminalafdeling, formanden for ædruelighedsnævnet og distriktslægen, og det er i dette tilfælde hovedsagelig spørgsmål vedrørende alkoholmisbrug, som behandles. Nu foreslås sådanne nævn ved alle politikredse i Norge. *Nævnets* område er ret begrænset, men ideen er god, og alle institutioner og myndigheder i det forebyggende arbejde, der stort set har det samme mål, burde i fællesskab finde hinanden i et *samarbejdsnævn* til gavn for vore medmennesker.

Frede Briksby.